

Vårkorn

Joakim Karlsson och Egil Persson, Hushållningssällskapet Södermanland

Under 2002 har sammanlagt 24 länsförsök, L7-401, genomförts inom de Mellansvenska försöken. Där har 46 kornsorter, varav 16 nya, prövats i försöksserien för medeltidiga och sena sorter.

Av de nyare sorterna så är det Alberta, Bolina, Philadelphia och Vortex som visat hög avkastningspotential. De nya sorterna har alla en medelsen till sen mognad.

Femårsmedeltalen för marknads-sorterna visar att i område C har Orthega, Annabell och Baronesse visat högst avkastning, i områdena D och E är det Otira, Astoria och Annabell och i område F är det Otira, Orthega, Annabell och Henni.

De flesta kornsorter har bra stråstyrka, utom Baronesse och Kinnan. Medeltidigt mognande sorter är Baronesse, Kinnan, Cecilia och Otira, medan Annabell, Barke, Orthega och Pasadena mognar relativt sent.

Vårbruket 2002 startade redan de första dagarna i april. För mellansvenska försöksregionen blev alla kornförsök sådda innan den 25 april, vilket var ett ovanligt tidigt vårbruk åtminstone för vissa delar av området. Med regn i månadsskiftet april/maj blev uppkomsten jämn och etableringen god. I de östra delarna av regionen gjorde försommartorkan tillsammans med de stora angreppen av bladlöss att kornet led kraftigt från slutet av maj till midsommar.

I tabell 1 är alla sorterna ordnade efter medelvärdet av svampbehandlade och ej

svampbehandlade led. Av marknads-sorterna har Henni, Otira och Baronesse avkastat mest i behandlade led och Otira, Orthega, Baronesse, Henni och Annabell i ej behandlade led. Merskördarna av behandlingarna var störst i F-området, se diagram 1a och 1b, med stor sannolikhet beroende på att kornet såddes något senare där, vilket medförde att svampangreppen kom i ett tidigare utvecklingsstadium på grödan. Skördenivån i 2002 års försök var normal eller något högre sett till hela regionen, med undantag för Örebro län där avkastning låg 1-2 ton/ha högre än normalskörd. Proteinhalterna i kornet har i år varit generellt låga, även i försök med låga skördenivåer. Den malkornsort som har lägst proteinhalt i femårsmedeltal är Astoria, se tabell 4.

Område D. (Län E och Hc). Avkastningen av malkornssorterna Annabell och Astoria har ökat under 2002 och därmed stärker dessa sorter sin ställning som första handsval för malkornsodlare. Även Wikingett har ökat i avkastning, men då från en låg nivå. De foderkornsorter som finns på marknaden avkastar alla mer än mätaren och av dessa visar Otira den högsta avkastningen följt av Baronesse och Pongo, se tabell 2. Av foderkornsorterna är det enbart Henni som ökat i avkastning jämfört med mätaren. Avvikelsen i övrigt är små vid en jämförelse mellan resultaten för 2002 och flerårsmedeltalen för 1998-2002.

Område E. (Län O, Pn, R och S). För malkornsorter visar Astoria och Annabell den högsta avkastningen, där framförallt Annabell stärkt sin ställning. Resterande malkornsorter ligger ca 10 procentenheter

Sorter

Tabell 1a. Korn. Avkastning 2002. Obehandlat, svampbehandlat och medeltal för svampbehandlat och obehandlat.

Sort	Relativ skörd Obehandlat	Relativ skörd Behandlat	Relativ skörd Medeltal
Sortblandningen			
kg/ha	5846	6139	5992
rel.tal	100	100	100
Bolina	110	109	110
Philadelphia	107	105	106
Alberta	106	103	104
Vortex	104	103	104
Henni	102	105	104
Otira	104	103	103
Baronesse	102	103	103
SW 2190	102	102	102
Orthega	103	101	102
Jersey	100	102	101
Annabell	102	101	101
Danuta	100	101	101
Antto	101	99	100
Astoria	99	101	100
Pongo	97	102	100
Marnie	101	98	100
Calgary	100	98	99
SW 2511	98	101	99
Respons	100	98	99
Ceylon	98	100	99
SW 2518	97	101	99
Sebastian	100	98	99
LP 813.6.98 (SSd)	97	100	98
CSBC 619-7 (PI)	96	101	98
SW 2617	97	99	98
Cicero	99	97	98
SW 2522	97	99	98
SW 2529	97	99	98

lägre i avkastning. Av foderkornsorterna så visar Otira den högsta avkastningen på flerårsmedel, följt av Henni och Orthega, dock med lokala variationer, se tabell 3. Övrigt att notera är att avkastningen för malt- och fodersorter inte skiljer sig åt, sorterna Astoria,

Annabell och Otira har samma relativt på flerårsmedel.

Område F. (Län AB, C, D, T och U). Av malkornsorterna står Annabell och Astoria för den högsta avkastningen, följt av Pasadena. I flerårsmedeltalen för foderkorn-

Tabell 1b. Korn. Avkastning 2002. Obehandlat, behandlat och medeltal för behandlat och obehandlat.

Sort	Relativ skörd Obehandlat	Relativ skörd Behandlat	Relativ skörd Medeltal
Sortblandningen			
kg/ha	5846	6139	5992
rel.tal	100	100	100
Mon CSBC 1050-8-5 (PI)	97	96	97
Landora	97	97	97
Pasadena	96	97	97
Prestige	98	95	97
Sec 945730	96	97	96
Wikingett	97	95	96
Weitor	96	95	96
Arkadia	93	97	95
Cecilia	94	92	93
Wellies	91	91	91
Barke	91	91	91
Topic	91	90	91
SW 2615	88	92	90
Prefect	86	88	87
Spire	86	85	86
SW 2904	83	84	83
Kinnan	85	79	82

sorterna visar Otira högst avkastning följt av Orthega och Henni. Störst omkastningar i flerårsmedeltabellen blev det i område F, där sorterna Annabell, Pasadena och Wikingett ökade med 3-4 procentenheter medan Cecilia, Henni och Pongo minskade med motsvarande, se tabell 2. Det förekommer vissa lokala variationer bland sorterna, vilka kan studeras i tabell 3.

Äldre sorter

SORTBLANDNINGEN (mätaren) är en blandning med lika delar Annabell, Barke, Otira och Wikingett. Tanken med sortblandningen är att skapa en odlings säker mätare.

ANNABELL (SSd) är ett högavkastande malt/foderkorn från Tyskland med medelsen mognad. Annabell angrips något

mer av mjöldagg och sköldfläcksjuka än mätaren. Sorten har medellångt strå med bra stråstyrka. Annabell har medelhög rymdvikt, kärnvikt och proteinhalt.

ASTORIA (PI) är ett malkorn från Frankrike med hög avkastningsförmåga. Sorten mognar samtidigt som mätaren och har ett kort och styvt strå. Astoria har medelhög rymdvikt, låg kärnvikt och marknadens lägsta proteinhalt.

BARKE (PI) är ett malkorn från Tyskland. Sorten härstammar ur en korsning mellan Libell och Alexis. Barke har lägre avkastning än mätaren, samt något senare mognad. Sorten har hög kärnvikt, samt hög rymdvikt och proteinhalt. Barke har ett relativt långt strå med god stråstyrka.

BARONESSE (SW) är en högavkastande fodersort från Tyskland, som under

Sorter

Diagram 1.

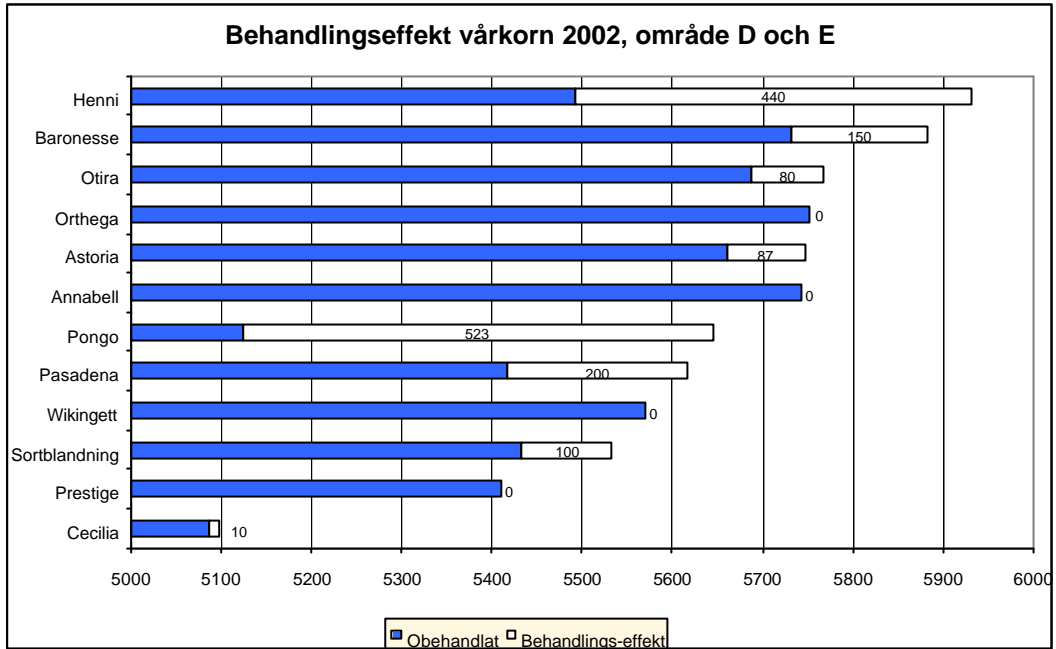
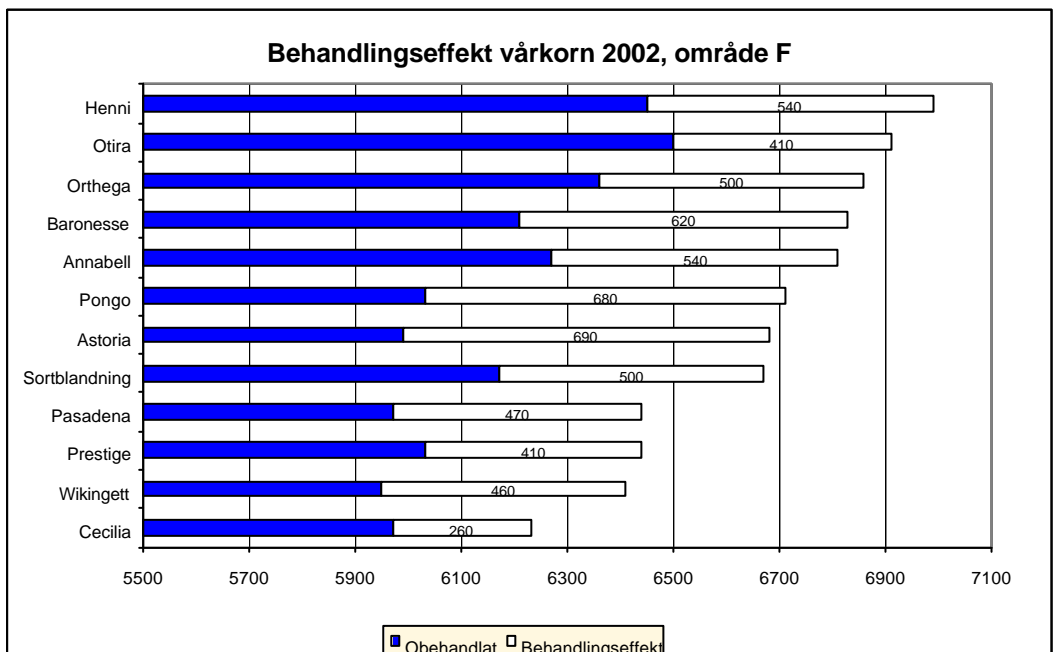

Diagram 2.

Tabell 2. Korn. Områdesindelad avkastning årsvis 2000-2002 samt medeltal för 1998-2002.

Sort/årtal	C	D				E				F			
	1998-2002	2000	2001	2002	1998-2002	2000	2001	2002	1998-2002	2000	2001	2002	1998-2002
Sortblandning													
kg/ha	4940	5200	6470	6660	6070	4010	4780	5060	4860	5690	4820	6420	5660
rel.tal	100	99	98	100	100	94	93	100	100	100	91	100	100
Annabell	105	101	100	99	103	98	99	105	106	108	90	102	104
Astoria		109	98	101	104	101	102	103	106	100	94	99	103
Barke	94	97	90	92	94	89	86	92	92	94	87	90	95
Baronesse	105	100	100	103	102	100	100	104	103	100	100	102	103
Bolina				108	106			114	110			104	105
Cecilia	103	102	94	91	98	95	91	91	96	99	87	95	98
Henni	99	95	102	98	101	94	101	105	105	96	99	105	104
Kinnan	101					92	99	97	100				
Orthega	113	96	102	100	101	98	98	105	104	102	100	103	105
Otira	103	104	104	102	105	102	99	103	106	107	96	104	106
Pasadena		100	96	100	100	90	86	98	96	100	90	97	100
Pongo	96	98	99	96	102	87	96	97	99	98	96	99	103
Prestige		99	91		95	96		96	95	99	85	97	96
Wikingett		103	83		94	103	91	101	99	105	86	96	98

torra förhållanden avkastar mycket bra. Baronesse är högvuxen med svag stråstyrka och tidig mognad. Sorten har hög rymdvikt och medelhög tusenkornvikt och proteinhalt.

CECILIA (SW) är ett stråstyvt malkorn med medeltidig mognad. Cecilia har hög rymdvikt, relativt stor kärna men tenderar att ge en hög proteinhalt. Sorten är nematod-resistent.

CICERO (SW) är ett sent mognande malkorn från Danmark. Sorten är stråstyvt och har avkastat något under mätaren. Kärnan är stor med medellåg proteinhalt.

HENNI (SSd) är ett tyskt foderkorn med hög avkastning som mognar senare än mätaren. Henni har ett medellångt strå med goda stråegenskaper. Sorten har låg rymdvikt och proteinhalt, men medelhög kärnvikt. Henni angrips lätt av mjöldagg och sköldfläcksjuka.

JERSEY (SSd) är en medeltidig holländsk malkornsort som avkastar något mindre än mätaren. Jersey har ett medellångt och styvt strå. Sorten har medelhög rymdvikt och kärnvikt med medellåg proteinhalt. Jersey har god resistens mot mjöldagg.

KINNAN (SW) en tidig sort med samma avkastning som mätaren i område E. Sorten är ganska stråsvag samt tenderar att stråbryta. Kinnan har en hög tusenkornvikt och proteinhalt, samt låg rymdvikt. Sorten har visat god avkastningsförmåga under mindre bra odlingsbetingelser.

ORTHEGA (SSd) är ett sent mognande tyskt foderkorn med hög avkastningsförmåga. Orthegas avkastningsförmåga har visat sig stabil oberoende av odlingsbetingelser. Sorten har ett ganska långt och styvt strå. Kärnan är stor och rymdvikten är medelhög.

Sorter

OTIRA (SW) är ett tidigt foderkorn från Danmark med mycket hög avkastningsförmåga. Otira har hög kärnvikt och medellåg proteinhalt, samt låg rymdvikt. Otira är en relativt kort och stråstyvt sort med nematod-resistens.

PASADENA (SSd) är ett sent mognande malkorn från Tyskland med god avkastningspotential. Sorten har ett medellångt strå med goda stråegenskaper. Pasadena har medelstor kärna och medelhög proteinhalt, samt låg rymdvikt.

PONGO (SW) är en foderkornsort vilken avkastar ungefär som mätaren. Pongo har ett mycket kort och styvt strå och mognar som mätaren. Sorten har låg tusenkornvikt och rymdvikt.

PRESTIGE (PI) är ett engelskt malkorn som avkastar något mindre än mätaren. Prestige har ett medellångt och mycket styvt strå. Sorten mognar medeltidigt, har medelhög rymdvikt och mycket stor kärna med hög

proteinhalt. Prestige har god resistens mot mjöldagg.

WEITOR (SW) är ett malkorn (whisky-malt), vilken avkastar ungefär som mätaren. Weitor är mycket kort och stråstyvt. Sorten mognar sent, har medellåg rymdvikt och medelstor kärna med medelhög proteinhalt. Weitor är känslig för mjöldagg och sköldfläcksjuka, men resistent mot nematoder.

WELLIES (SW) är ett malkorn som avkastar något mindre än mätaren. Sorten har ett medellångt strå och mognar medelsent. Wellies har hög rymdvikt och proteinhalt, men medelhög kärnvikt.

WIKINGETT (SW) är ett medeltidigt malkorn som avkastar något mindre än mätaren. Sorten är ganska lång men stråstyvt. Wikingett har hög rymdvikt och proteinhalt, men låg kärnvikt. Sorten har god resistens mot mjöldagg.

Tabell 3. Korn. Medeltal för 1998-2002 redovisade länsvis.

Sort	ABC-län	D-län	E-län	O-län	PN-län	PS-län	R-län	S-län	T-län	U-län
Sortblandning										
kg/ha	5050	5490	6370	4670	4890	5220	4990	4410	6590	5210
rel.tal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Annabell	104	106	102	108	106	108	104	106	104	103
Astoria	104	100	105		111		107		104	103
Barke	96	94	94		96		92		97	92
Baronesse	105	101	101	106	112	111	100	99	103	102
Bolina	102		106				108		105	108
Cecilia	99	97	99	93	100	100	98	89	99	98
Henni	101	106	102	106	109	101	106	96	107	103
Kinnan				108	103	104	100	90		
Orthega	108	104	100	105	113	111	102	103	104	105
Otira	104	106	106	113	113	110	104	97	107	105
Pasadena	100	102	100		98		95		101	97
Pongo	104	99	102	94	102	100	101	96	106	101
Prestige	99	93	96				93		97	94
Wikingett	101	98	94				99		98	98

Nyare sorter

ANTTO (SW) provades för andra året i området.

BOLINA (SSd) har provats i två år och är ett medeltidigt foderkorn från Tyskland. Sorten har visat mycket god avkastningspotential och kommer troligen ut på marknaden om några år.

CALGARY (SSd) provades för andra året i området.

DANUTA (SSd) provades för andra året i området.

LANDORA (SW) provades för andra året i området.

PHILADELPHIA (SSd) provades för andra året i området.

RESPONS (SW) provades för andra året i området.

SPIRE (PI) provades för andra året i området.

SW 2190 provades för andra året i området.

SW 2518 provades för andra året i området.

SW 2529 provades för andra året i området.

VORTEX (PI) provades för andra året i området.

Nya sorter

ALBERTA (PI) provades för första året i området.

Tabell 4. Bestånds- och kvalitetsegenskaper. Medeltal för 1998-2002 från hela landet.

Sort	Stråstyrka 0-100*	Stråbrytning 0-100**	Strå- längd cm	Mognad dagar	Rymd- vikt g/l	Tusen- kornvikt g	Protein % av ts	Bladfläck- sjuka %
Sortblandning	85	21	70	110	661	48,6	11,3	13
Annabell	85	18	71	111	661	46,6	11,3	13
Astoria	86	18	67	110	672	46,5	10,9	16
Barke	83	22	73	111	675	51,1	11,4	16
Baronesse	75	25	79	108	683	49,7	11,3	12
Bolina	85	17	68	110	675	50,7	11,2	13
Cecilia	84	23	71	109	680	49,7	11,7	14
Henni	88	20	68	111	654	49,1	10,9	12
Kinnan	72	29	74	108	660	51,6	11,5	15
Orthega	83	11	74	112	674	51,4	11,2	11
Otira	84	21	68	109	644	50,2	11,1	13
Pasadena	88	14	69	112	656	49,1	11,2	12
Pongo	86	24	66	110	649	45,7	11,2	13
Prestige	90	13	68	110	675	52,7	11,5	17
Wikingett	86	16	73	110	679	46,5	11,5	13

* 100 = fullt upprätt bestånd vid skörd, 0 = helt nedliggande bestånd vid skörd.

** 100 = allt stråbrutet, 0 = ingen stråbrytning vid skörd.

Sorter

ARKADIA (PI) provades för första året i området.

CEYLON (SSd) provades för första året i området.

CSBC 619-7 (PI) provades för första året i området.

LP 813.6.98 (SSd) provades för första året i området.

MARNIE (PI) provades för första året i området.

MON CSBC 1050-8-5 (PI) provades för första året i området.

PREFECT (SW) provades för första året i området.

SEBASTIAN (SW) provades för första året i området.

SEC 945730 (PI) provades för första året i området.

SW 2511 provades för första året i området.

SW 2522 provades för första året i området.

SW 2615 provades för första året i området.

SW 2617 provades för första året i området.

SW 2904 provades för första året i området.

TOPIC (PI) provades för första året i området.